

MAREK DYLEWSKI

OCENA ROLI I ZNACZENIA SYSTEMU INFORMACJI RACHUNKOWEJ I FINANSOWEJ W ZARZĄDZANIU DZIAŁALNOŚCIĄ LOGISTYCZNĄ PRZEDSIĘBIORSTWA*

Słowa kluczowe: sprawozdawczość finansowa, rachunkowość, logistyka

Keywords: financial statements, accounting, logistics

Klasyfikacja JEL: G30

Wprowadzenie

Proces podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie w znaczącej części oparty jest o system informacyjny rachunkowości. System ten, w zależności od rodzaju działalności i specyfiki danego przedsiębiorstwa, jest mniej lub bardziej rozbudowany. Niewątpliwie w dobie różnych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych działalności przedsiębiorstwa trudno sobie wyobrazić podejmowanie decyzji w oparciu o intuicję menedżerów. Wyniki przeprowadzonych badań w trzech krajach: Polsce, Niemczech i Białorusi w przedsiębiorstwach branży logistycznej nie wskazują na jednoznaczność takiego sądu. Pomimo wielu badań, kryzysów, upadłości i bankructw wskazujących na znaczenie finansów i systemów informacji rachunkowej i finansowej w przedsiębiorstwie, nie można powiedzieć, że zawsze jest to priorytet w działalności przedsiębiorstw.

Celem artykułu jest zaprezentowanie wyników badań w zakresie roli i znaczenia systemów informacji finansowo-księgowej w procesie podejmowania decyzji w przedsiębiorstwach branży logistycznej. Badania te są częścią większej całości, których celem była analiza i ocena stopnia wykorzystania informacji rachunkowej i księgowej w działalności przedsiębiorstw branży logistycznej. Przeprowadzone badania zmierzały do uzyskania odpowiedzi na pytania: które narzędzia rachunkowości mogą przyczynić się do zwiększenia jakości informacji pozyskiwanej na potrzeby decyzyjne w przedsiębiorstwach logistycznych.

* Praca naukowa finansowana ze środków budżetowych na naukę w latach 2010–2013 jako projekt badawczy nr NN 113 005839.

Metodyka badań

Badania przeprowadzono w przedsiębiorstwach Polski, Niemiec i Białorusi z branży logistycznej. Wykazały one, że pomimo dysponowania systemami informacji finansowej, dopiero kryzys jest właściwym weryfikatorem nie tylko efektywności działalności przedsiębiorstw, ale również wdrażania nowych rozwiązań.

Jednym z elementów procesu badawczego była ocena roli i znaczenia systemu informacji rachunkowej i finansowej, która miała na celu przede wszystkim określenie znaczenia informacji na temat procesów logistycznych w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Następnym krokiem w procesie badawczym było dokonanie oceny zakresu wyodrębnienia w zakładowych planach kont dodatkowych kont dotyczących działalności logistycznej.

Materiał empiryczny został zebrany z zastosowaniem techniki ankietowej. Przyjęto założenie, że takie same pytania zostaną zadane zarówno respondentom z Niemiec, jak z Polski i z Białorusi. Pytania zostały skonstruowane w sposób jednoznaczny, umożliwiając poznanie opinii respondentów z Niemiec, jako kraju najbardziej rozwiniętego i wymagającego, ze względu na rynek i zachodzące procesy gospodarcze, najbardziej rozbudowanych narzędzi i specjalistycznej informacji o procesach decyzyjnych. Zastosowano metodę doboru kwotowego oraz, w celu ustalenia zależności między zmiennymi i weryfikacji hipotez o niezależności zmiennych (cech), zastosowano test χ^2 . Wybór tego testu był podyktowany faktem, że można go zastosować do badania zgodności zarówno cech (zmiennych) mierzalnych, jak i niemierzalnych. Przebadano 360 przedsiębiorstw, z czego najwięcej w Niemczech (34,2%). Niewiele mniej w Polsce (33,70%) oraz na Białorusi (32,10%).

Ocena istotności informacji finansowo-księgowej w świetle opinii respondentów

W badaniu wykorzystano następujące skale ocen:

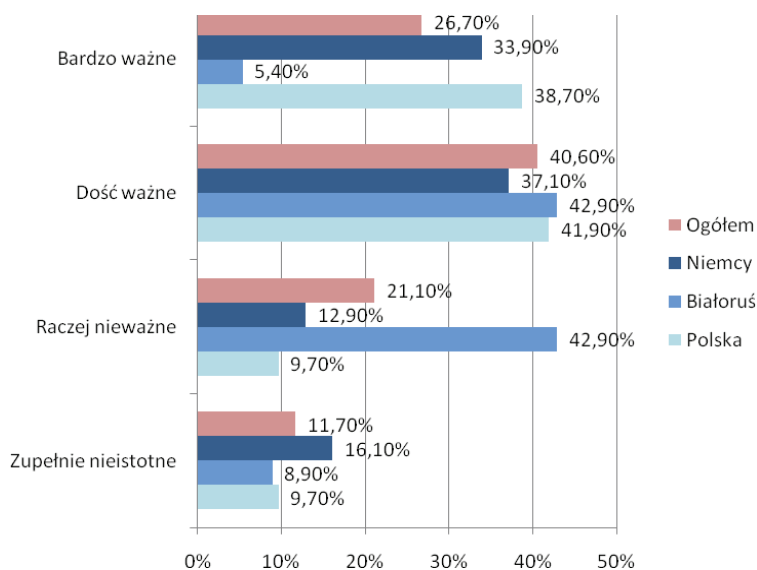
- do oceny stopnia ważności posiadanych informacji o procesach logistycznych wykorzystano czterostopniową skalę ocen: bardzo ważne, dość ważne, raczej nieważne i zupełnie nieistotne,
- w pozostałych częściach badania, mającego doprowadzić do ustalenia oceny i miejsca systemu rachunkowo-finansowego i znaczenia informacji na temat procesów logistycznych w zarządzaniu przedsiębiorstwem, wykorzystano pięciostopniową skalę ocen, gdzie ocena 1 miała znaczenie najniższe, ocena 5 miała dominujące znaczenie.

Prawie połowa badanych określiła stopień istotności posiadania informacji o procesach logistycznych do prowadzonej działalności jako dość ważny (40,6%). Mniej niż co trzeci badany wskazywał natomiast, że aspekt ten jest bardzo ważny (27,7%). Dla około 11,70% respondentów informacje te są zupełnie nieistotne. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zaprezentowano na rysunku 1.

Należy zauważyć, że pomiędzy zmienną określającą stopień istotności posiadania informacji o procesach logistycznych do prowadzonej działalności a krajem respondenta

istnieje związek statystyczny, zobrazowany na podstawie testu χ^2 . Odrzucono zatem hipotezę o niezależności zmiennych na poziomie ufności 99%.

Jak obrazuje rysunek 1, przedsiębiorcy z badanych krajów różnili się w poglądach. Posiadanie informacji o zachodzących w firmie procesach logistycznych było bardzo ważne przede wszystkim dla badanych przedsiębiorstw w Polsce (38,70%) oraz w Niemczech (33,90%). Najmniej w tym względzie zdecydowani byli przedsiębiorcy z Białorusi. Analizowany problem był zupełnie nieistotny dla stosunkowo małej grupy respondentów.

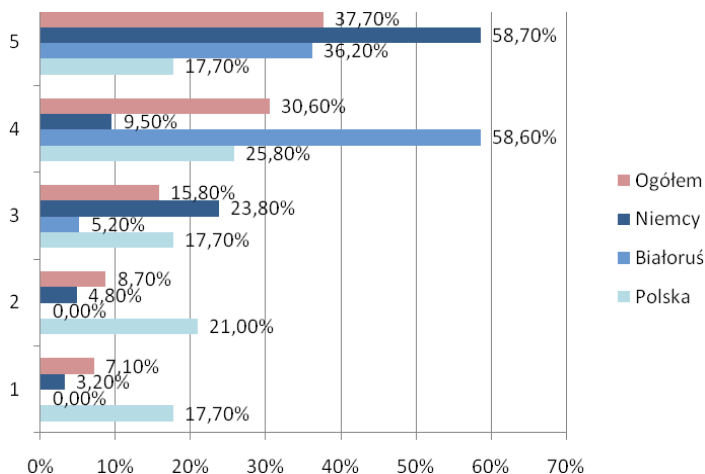

Rysunek 1. Ocena stopnia znaczenia informacji o procesach logistycznych dla prowadzonej działalności (ogółem oraz w podziale na kraj)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań „Wykorzystanie narzędzi rachunkowości w logistyce – współczesne doświadczenia Polski, Niemiec i Białorusi”, 2012.

Znaczenie źródeł informacji w procesach decyzyjnych z zakresu logistyki było oceniane przez przedsiębiorców w zbliżony sposób w analizowanych krajach. Jak wskazano na rysunku 2, przedsiębiorcy, oceniając znaczenie obligatoryjnych sprawozdań finansowych jako źródła informacji w procesach decyzyjnych z zakresu logistyki, byli dość zgodni. Większość badanych przydzieliła tej odpowiedzi wysokie noty. Niemniej jednak zauważyć można, że zdecydowanie to źródło informacji było najważniejsze dla przedsiębiorców niemieckich (ocena 5 – 58,7%), w następnej kolejności zaś dla białoruskich (ocena 4 – 58,6%). Zauważyć należy, że pomiędzy zmienną oceny znaczenia obligatoryjnych sprawozdań finansowych jako źródła informacji w procesach decyzyjnych z zakresu logistyki a krajem

respondenta istnieje związek statystyczny, zobrazony na podstawie testu χ^2 . Odrzucono hipotezę o niezależności zmiennych na poziomie ufności 99%.

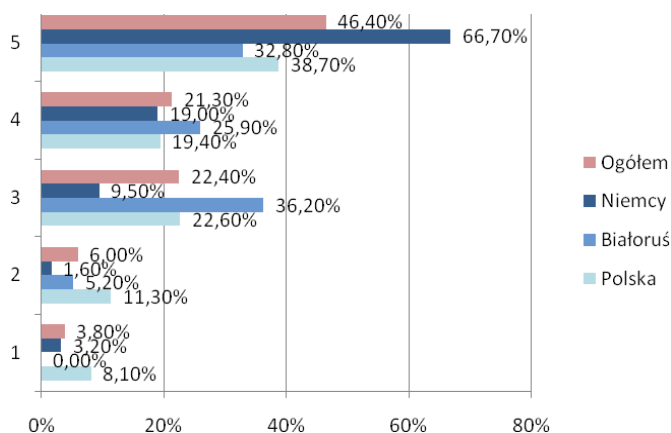
Rysunek 2. Ocena znaczenia obowiązkowych sprawozdań finansowych jako źródła informacji w procesach decyzyjnych z zakresu logistyki (ogółem oraz w podziale na kraj)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań „Wykorzystanie narzędzi rachunkowości w logistyce – współczesne doświadczenia Polski, Niemiec i Białorusi”, 2012.

Jak widać, informacja finansowa pochodząca z systemów ewidencji rachunkowej w większości jest traktowana jako narzędzie do podejmowania decyzji. Tym bardziej może budzić wątpliwości, że część respondentów nie przywiązuje należytej wagi do sprawozdań finansowych.

Przedsiębiorcy, oceniając znaczenie dodatkowych zestawień finansowych, generowanych wyłącznie na potrzeby konkretnego przedsiębiorstwa i wewnętrznych analiz jako źródeł informacji w procesach decyzyjnych z zakresu logistyki, wskazali na wysokie ich znaczenie (rys. 3).

Podobnie jak w przypadku obowiązkowych sprawozdań finansowych (wynikających z obowiązujących przepisów prawa), zauważyć można, że dodatkowe zestawienia i wewnętrzne analizy były zdecydowanie najważniejsze dla przedsiębiorców niemieckich (ocena 5 – 66,7%). W następnej kolejności natomiast to źródło informacji było ważne dla respondentów na Białorusi (ocena 4 – 25,9%). Pomiędzy prezentowaną na rysunku 3 zmienną oceny znaczenia dodatkowych zestawień finansowych i wewnętrznych analiz jako źródeł informacji w procesach decyzyjnych z zakresu logistyki a krajem respondenta zaistniał również związek statystyczny, zobrazony na podstawie testu χ^2 . Odrzucono hipotezę o niezależności zmiennych, na poziomie ufności 95%.

Rysunek 3. Ocena znaczenia dodatkowych zestawień finansowych i wewnętrznych analiz jako źródeł informacji w procesach decyzyjnych z zakresu logistyki (ogółem oraz w podziale na kraj)

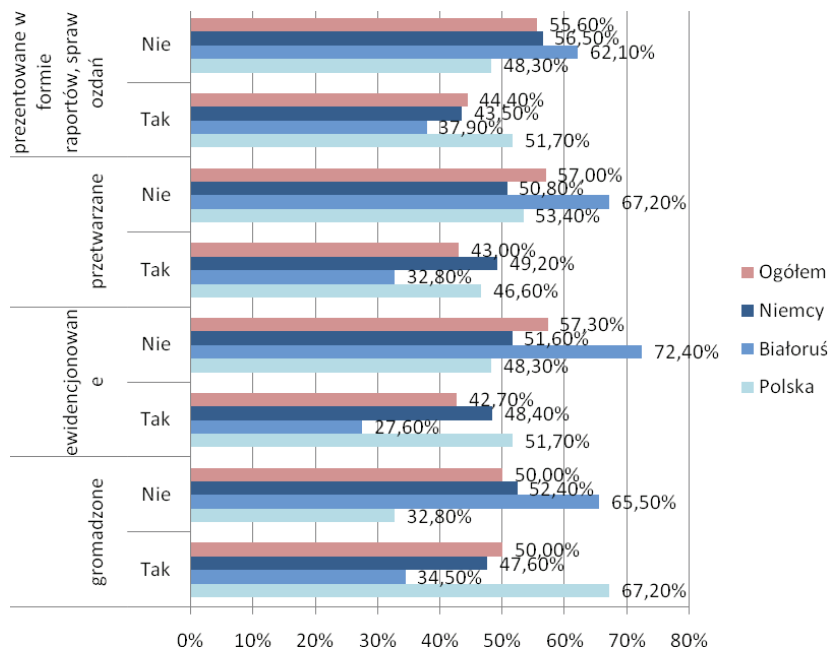
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań „Wykorzystanie narzędzi rachunkowości w logistyce – współczesne doświadczenia Polski, Niemiec i Białorusi”, 2012.

Zauważyć można, na podstawie udzielonych informacji dotyczących ocen znaczenia różnego rodzaju informacji jako źródeł wiedzy w procesach decyzyjnych z zakresu logistyki, że przedsiębiorcy najbardziej cenili dodatkowe analizy, które są najbardziej dopasowane do specyfiki funkcjonowania przedsiębiorstwa. Obligatoryjne sprawozdania finansowe są ważnym narzędziem dostarczającym informacji, ale ich znaczenie jest niższe ze względu na fakt, że nie zawsze oddają stan aktualny (a *ex post*) i dopasowane są do zapotrzebowania na konkretne informacje, które wynikają z potrzeb zarządczych przedsiębiorstwa i jego specyfiki. Najrzadziej źródłem informacji w procesach decyzyjnych były obszary związane z nie zawsze obiektywnym czynnikiem ludzkim. Informacje uzyskane z rozmów uzyskały niższe noty, zdecydowanie najniższe noty otrzymały zaś gromadzone informacje zasłyszane.

Ważność posiadania informacji nie była przez większość badanych przedsiębiorstw kwestionowana, niemniej jednak podejście to nie przełożyło się na postawę w stosunku do gromadzenia, ewidencjonowania, przetwarzania i prezentowania danych logistycznych. W przedsiębiorstwach w większości nie przywiązywano większej wagi do informacji dotyczących działalności z zakresu logistyki w kontekście obligatoryjnego systemu rachunkowości finansowej. Rozkład odpowiedzi zaprezentowano na rysunku 4.

Należy jednak zauważyć, że pomiędzy zmienną opisującą gromadzenie dokumentów dotyczących działalności z zakresu logistyki w ramach obligatoryjnego systemu rachunkowości finansowej a krajem respondenta zaistniał związek statystyczny zobrazowany na podstawie testu χ^2 . Tym samym odrzucono hipotezę o niezależności zmiennych na poziomie ufności 95%. W związku z tym należy wnioskować, że istnieje konieczność poznania

opinii respondentów na temat innych narzędzi rachunkowości i zadania pytania o ich znaczenie w procesie podejmowania decyzji w zakresie logistyki.

Rysunek 4. Gromadzenie, ewidencjonowanie, przetwarzanie oraz prezentowanie w formie raportów, sprawozdań dokumentów dotyczących działalności z zakresu logistyki w ramach obowiązkowego systemu rachunkowości finansowej (ogółem oraz w podziale na kraj)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań „Wykorzystanie narzędzi rachunkowości w logistyce – współczesne doświadczenia Polski, Niemiec i Białorusi”, 2012.

Przedstawione powyżej opinie potwierdzają (zwłaszcza w kraju o bardzo skomplikowanych więziach gospodarczych i wysokim stopniu rozwoju gospodarki) znaczenie informacji w procesie podejmowania decyzji, a zwłaszcza w zakresie logistyki.

Znaczenie informacji na temat procesów logistycznych w zarządzaniu przedsiębiorstwem i procesie podejmowania decyzji.

Dokonanie oceny wyodrębnienia w zakładowych planach kont operacji gospodarczych dotyczących logistyki w Niemczech, Polsce i na Białorusi obejmowało ustalenie:

- czy wyodrębnia się konta przeznaczone do ewidencji operacji gospodarczych dotyczących działalności przedsiębiorstw w zakresie logistyki,
- jeżeli wyodrębniane są operacje dotyczące logistyki, to w jakich zespołach kont są one grupowane.

Wyodrębnianie w zakładowym planie kont dodatkowych kont, przeznaczonych wyłącznie do ewidencji operacji gospodarczych dotyczących działalności przedsiębiorstw w zakresie logistyki, nie było zbyt popularne wśród badanych. Ponad połowa respondentów zadeklarowała, że przedsiębiorstwo nie wyodrębniało takich kont (59,6%).

Można zatem wskazać, że w zakładowych planach kont nie przywiązuje się znaczącej uwagi do gromadzenia informacji o operacjach gospodarczych dotyczących działalności przedsiębiorstw w zakresie logistyki. Jednakże, mimo przeważającego odsetka odpowiedzi negatywnych (59,6%), istnieje dość znaczący odsetek przedsiębiorstw, które widzą potrzebę w wyodrębnianiu operacji gospodarczych z zakresu logistyki (40,4%). Zatem, jeżeli informacje tego typu są ewidencjonowane, gromadzone i rozliczane, warto poznać, jakie zespoły kont służą temu celowi.

Najczęściej, jeśli firmy wyodrębniły dodatkowe konta, to były to przedsiębiorstwa z Niemiec (47,6%) oraz z Polski (46,8%). Podmioty wyodrębniające konta przeznaczone do ewidencji operacji gospodarczych dotyczących działalności w zakresie logistyki, grupowały je najczęściej w:

- zespole 4 – koszty według rodzajów i ich rozliczenie (57,97%),
- zespole 5 – koszty według typów działalności i ich rozliczenie (54,83%),
- zespole 7 – przychody i koszty związane z ich osiągnięciem (39,67%),
- zespole 1 – środki pieniężne, rachunki bankowe oraz inne krótkoterminowe aktywa finansowe (30,60%).

Na podstawie wyników badania zauważyć można, że jeśli przedsiębiorcy podejmowali się wyodrębniania konta dla działalności logistycznej, to najczęściej korzystali z możliwości zgrupowania ich w zespołach: 4 – koszty według rodzajów i ich rozliczenie, 5 – koszty według typów działalności i ich rozliczenie, 7 – przychody i koszty związane z ich osiągnięciem lub też 1 – środki pieniężne, rachunki bankowe oraz inne krótkoterminowe aktywa finansowe.

Można zatem wskazać, że w znaczącej mierze przedsiębiorcy z analizowanych krajów wykorzystują zespół 4 zakładowego planu kont do grupowania kosztów działalności logistycznej w układzie rodzajowym. W Polsce i w Niemczech dominujące znaczenie ma grupowanie kosztów według typów działalności, czyli w zespole 5 zakładowego planu kont. Natomiast przedsiębiorcy białoruscy nie postrzegają zespołu 5 jako istotnego miejsca gromadzenia informacji o kosztach działalności logistycznej, opowiadając się w tej kwestii zdecydowanie za zespołem 7 zakładowego planu kont.

Przedsiębiorcy, pomimo wysokiej świadomości na temat znaczenia informacji, dość często jednak w praktyce ich nie gromadzili czy też nie wyodrębniali w sposób właściwie prezentujący działalność logistyczną. Na podstawie wyników badania zauważyć można, że w większości przedsiębiorstw reprezentowanych przez respondentów nie wyodrębnia się informacji dotyczących działalności logistycznej.

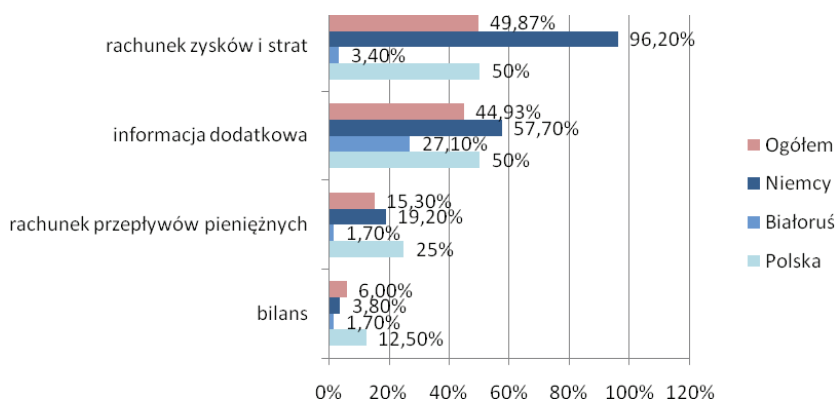
W większości respondenci wypowiadali się negatywnie na temat oddzielnego wyodrębniania informacji dotyczących działalności logistycznej w elementach sprawozdania

finansowego. Ponad połowa badanych (71,1%) przedsiębiorców przyznała, że informacje dotyczące działalności logistycznej nie są wyodrębniane w sprawozdaniu finansowym.

Na podstawie wyników badania zauważyć można, że najrzadziej raportowaniem informacji z zakresu logistyki zajmują się polskie firmy (87,10%). Częściej niż w Polsce działalność logistyczna miała swoje odzwierciedlenie w sprawozdaniu w przedsiębiorstwach białoruskich (33,90%). Najczęściej zaś aktywność logistyczną wyrażali w sprawozdaniach przedsiębiorcy z Niemiec (40,30%).

Zauważyć należy, że pomiędzy zmienną opisującą wyodrębnianie w sprawozdaniach finansowych informacji z zakresu działalności logistycznej przedsiębiorstw a krajem respondenta istnieje związek statystyczny, zobrazowany na podstawie testu χ^2 . Odrzucono więc hipotezę o niezależności zmiennych na poziomie ufności 95%.

Analiza odpowiedzi udzielonych w zakresie poznania opinii dotyczących wyodrębnienia w sprawozdaniu finansowym informacji dotyczących działalności w zakresie logistyki obejmowała zarówno bilans, rachunek zysków i strat, rachunek przepływów środków pieniężnych oraz informację dodatkową. Uzyskane odpowiedzi zaprezentowano na rysunku 5. W podmiotach, w których działalność logistyczna miała swoje odzwierciedlenie w elementach sprawozdania finansowego, miało to miejsce zwłaszcza w rachunku zysków i strat (49,87%) oraz informacji dodatkowej (44,93%). Stosunkowo najrzadziej przedsiębiorcy wyodrębniali informacje dotyczące działalności logistycznej w rachunku przepływów pieniężnych (15,30%) oraz w bilansie (6,0%).

Rysunek 5. Elementy sprawozdania finansowego, w których wyodrębniane były informacje dotyczące działalności logistycznej (ogółem oraz w podziale na kraj)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań „Wykorzystanie narzędzi rachunkowości w logistyce – współczesne doświadczenia Polski, Niemiec i Białorusi”, 2012.

Analizując uzyskane odpowiedzi w podziale na badane kraje, w przedsiębiorstwach niemieckich działalność logistyczna miała swoje odzwierciedlenie zwłaszcza w rachun-

ku zysków i strat (96,20%), rzadziej, aczkolwiek równie często, w informacji dodatkowej (57,70%). W przedsiębiorstwach polskich działalność logistyczna odzwierciedlana była podobnie często w rachunku zysków i strat (50,0%) oraz informacji dodatkowej (50,00%). W przedsiębiorstwach białoruskich działalność logistyczna odzwierciedlana była prawie wyłącznie w informacji dodatkowej (27,10%).

W niemieckich przedsiębiorstwach najczęściej wskazywano jako na najbardziej odpowiednie do ewidencji operacji gospodarczych dotyczących działalności przedsiębiorstwa w zakresie logistyki: zespół 4 – koszty według rodzajów i ich rozliczenie (90,00%), zespół 1 – środki pieniężne, rachunki bankowe oraz inne krótkoterminowe aktywa finansowe (55,00%) oraz zespół 5 – koszty według typów działalności i ich rozliczenie (51,70%). Pozostałe zespoły przez niemieckich respondentów były wymieniane rzadziej (poniżej 20% wskazań).

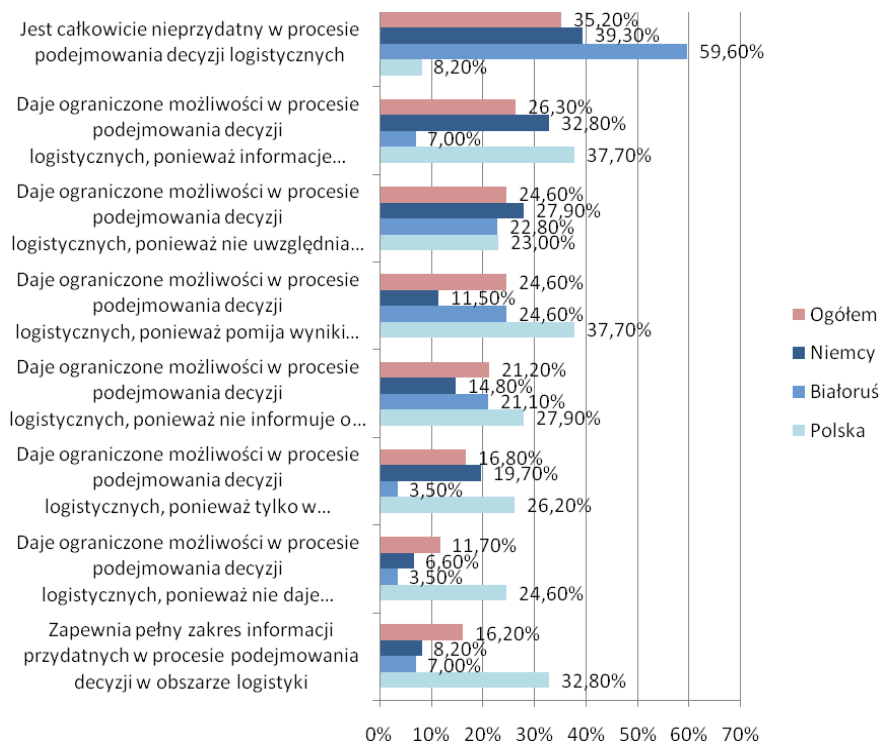
Analizując podstawowe elementy sprawozdania finansowego zauważyć można, że według badanych istnieją wśród nich dwa najodpowiedniejsze, w których powinny być wyodrębniane informacje o działalności logistycznej. Są to: informacja dodatkowa (60,2%) oraz rachunek zysków i strat (59,10%). Elementy sprawozdania finansowego, takie jak rachunek przepływów pieniężnych (21,60%) czy też bilans (15,30%) nie były zbyt często wskazywane jako właściwe miejsce dla wyodrębnienia informacji dotyczących działalności logistycznej.

Na podstawie wyników badania, pomiędzy zmienną opisującą elementy sprawozdania finansowego, w których powinny być wyodrębnione informacje dotyczące działalności logistycznej a krajem respondenta istnieje związek statystyczny, zobrazowany na podstawie testu χ^2 . Odrzucono zatem hipotezę o niezależności zmiennych na poziomie ufności 99%.

W przedsiębiorstwach niemieckich elementy sprawozdania finansowego najodpowiedniejsze do wyodrębnienia informacji o działalności logistycznej to przede wszystkim: rachunek zysków i strat (93,2%). Zdecydowanie mniej respondentów wskazało jako odpowiednie: informację dodatkową (39,0%), rachunek przepływów pieniężnych (33,9%) oraz bilans (5,1%). W przedsiębiorstwach polskich respondenci wahali się co do najważniejszego elementu sprawozdania finansowego w celu wyodrębnienia informacji o działalności logistycznej. W związku z tym zarówno informacja dodatkowa, jak i rachunek zysków i strat otrzymały taką samą ilość wskazań (odpowiednio po 66,7%). Jedynie rodzimi przedsiębiorcy wskazywali na bilans jako odpowiedni element sprawozdania finansowego dla wykazywania informacji o działalności logistycznej (31,7%). Niewiele mniej właściwy według respondentów byłby rachunek przepływów pieniężnych (23,3%).

W przedsiębiorstwach białoruskich element sprawozdania finansowego najodpowiedniejszy do wyodrębnienia informacji o działalności logistycznej to przede wszystkim informacja dodatkowa (75,4%). W tym kraju była ona przytoczona przez respondentów najczęściej. Rachunek zysków i strat został wskazany przez 15,8%, bilans przez 8,8%, rachunek przepływów pieniężnych natomiast przez 7,0% badanych.

Kolejnym krokiem było dokonanie oceny przydatności systemu rachunkowości finansowej w zakresie wspierania procesów decyzyjnych w obszarze logistyki w układzie ogółem oraz w podziale na badany kraj. Rozkład otrzymanych wyników zaprezentowano na rysunku 6.

Rysunek 6. Ocena przydatności systemu rachunkowości finansowej w zakresie wspierania procesów decyzyjnych w obszarze logistyki (ogółem oraz w podziale na kraj)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań „Wykorzystanie narzędzi rachunkowości w logistyce – współczesne doświadczenia Polski, Niemiec i Białorusi”, 2012.

Ocena respondentów co do przydatności systemu rachunkowości finansowej w zakresie wspierania procesów decyzyjnych w obszarze logistyki była dość surowa. Najczęściej przedsiębiorcy stwierdzali, że jest on całkowicie nieprzydatny w procesie podejmowania decyzji logistycznych (35,2%). W następnej kolejności badani wskazywali szereg aspektów, które przyczyniły się do niezbyt dobrej oceny systemu rachunkowości finansowej w zakresie logistyki.

Według badanych, system rachunkowości finansowej daje ograniczone możliwości w procesie podejmowania decyzji logistycznych, ponieważ informacje docierają do decy-

dentów z opóźnieniem (26,3%), oraz nie są uwzględniane kategorie kosztów logistycznych (24,60%). Kolejnym aspektem, wskazującym na niską przydatność systemu rachunkowości finansowej w zakresie wspierania procesów decyzyjnych w obszarze logistyki było zwrócenie uwagi na pomijanie wyników finansowych uzyskanych z działalności logistycznej (24,60%). Niewiele rzadziej podkreślano fakt braku informacji na temat wydatków związanych z działalnością logistyczną (21,20%) bądź też na informowanie o składnikach majątku zaangażowanych w działalność logistyczną jedynie w niewielkim zakresie (16,80%). Część badanych stwierdziła również, że według nich system rachunkowości finansowej zapewnia pełny zakres informacji przydatnych w procesie podejmowania decyzji w obszarze logistyki (16,20%).

Analizując wyniki badań uzyskane w poszczególnych krajach zauważyć można, że przedsiębiorcy nieznacznie różnili się w swoim podejściu do oceny przydatności systemu rachunkowości finansowej. W większości byli oni jednak sceptyczni co do przydatności tego systemu w procesach decyzyjnych w zakresie logistyki. Zdecydowanie najczęściej przedsiębiorcy białoruscy stwierdzali, że system ten jest całkowicie nieprzydatny w zakresie takiego procesu decyzyjnego. Pomędzy zmienną określającą przydatność systemu rachunkowości finansowej w zakresie wspierania procesów decyzyjnych w obszarze logistyki a krajem respondenta zaistniał związek statystyczny, zobrazowany na podstawie testu χ^2 . Odrzucono więc hipotezę o niezależności zmiennych na poziomie ufności 99%.

Respondenci w analizowanych krajach w znaczącej mierze potwierdzili, że generowane przez system rachunkowości finansowej informacje w zakresie wspierania procesów decyzyjnych w obszarze zarządzania procesami logistycznymi w przedsiębiorstwie nie są satysfakcjonujące. Przyczyną jest albo niska ocena przydatności uzyskiwanych informacji, albo brak informacji, gdyż nie jest ona wyodrębniana w zakładowym planie kont. Wskazano również na celowe wyodrębnienie w zakładowym planie kont operacji gospodarczych dotyczących logistyki, co może pozytywnie wpływać na procesy decyzyjne w logistyce.

Podsumowanie

Znaczenie informacji pochodzących z systemów informacji rachunkowej i finansowej wydawałoby się bezdyskusyjne. Jednakże wyniki przeprowadzonych badań wyraźnie wskazują, że nie zawsze system informacji finansowo-księgowej jest adekwatny do rodzaju prowadzonej działalności danego przedsiębiorstwa. Specyfika działalności przedsiębiorstwa jest istotnym elementem kształtującym jego efektywność. Umiejętność finansowego ujęcia procesów zachodzących w przedsiębiorstwie i odpowiedni do tego system sprawozdawczości finansowej oparty na systemie ewidencji rachunkowej wydaje się mimo wszystko najważniejszym kluczem do sukcesu firmy. Intuicja i podejmowanie decyzji w oparciu o szcątkowe informacje może, w szczególności w warunkach zawirowań na rynku i trudności finansowych przedsiębiorstwa, być niewystarczające.

Badania jednoznacznie jednak potwierdzają, że w warunkach rozwiniętej gospodarki i konkurencji systemy informacyjne są istotnym elementem w procesach podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie. Wskazują na to nie tylko respondenci z Niemiec, ale również z Polski i Białorusi, gdzie na tej ostatniej procesy demokratyczne i gospodarka rynkowa rozwijają się.

*dr hab. Marek Dylewski prof. WSB
Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu
Wydział Finansów i Bankowości*

Streszczenie

W artykule poruszono ważkie kwestie w zakresie procesu podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie, który w znaczącej części oparty jest o system informacyjny rachunkowości. System ten, w zależności od rodzaju działalności i specyfiki danego przedsiębiorstwa, jest mniej lub bardziej rozbudowany. Rozważania oparto o przeprowadzone badania w trzech krajach: Polsce, Niemczech i Białorusi w przedsiębiorstwach branży logistycznej. Celem artykułu jest przybliżenie wyników tych badań w zakresie roli i znaczenia systemów informacji rachunkowej i finansowej w procesie podejmowania decyzji. Przeprowadzone badania zmierzały do uzyskania odpowiedzi na pytanie: które narzędzia rachunkowości mogą przyczynić się do zwiększenia jakości informacji pozyskiwanej na potrzeby decyzyjne w przedsiębiorstwach logistycznych.

THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF ACCOUNTING AND FINANCIAL INFORMATION SYSTEM IN ENTERPRISE'S LOGISTICS MANAGEMENT

Summary

The article deals with important issues in the company's decision-making process, which is, in significant part, based on the accounting information system. This system, depending on the type of business and company characteristics, is more or less elaborate. Considerations are based on research carried out in the logistics industry companies in three countries: Germany, Poland and Belarus. The aim of this paper is to present the results of research on the role and importance of accounting and financial information systems in the decision-making process. The study aimed to answer the following questions: which accounting tools can help to improve the quality of information acquired for decision-making processes in logistics companies.